

Izhaja razen ponedeljka
in četrta po prazniku
vsak dan opoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20,
za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Bizantinci!

Včeraj smo bili zopet konfiscirani. Klerikalna vlada nam je zaplenila nedolžen uvodnik in par notic med dnevnimi vestmi. Kaj smo zapisali, bodo naši čitatelji videli ko bo zaplenjeno imunitizirano v Narodnem Predstavništvu. V članku smo pokazali le na nedostojno obnašanje naših meščanskih strank, zlasti še klerikalne stranke, ob prihli regentovega poseta v Slovenijo. V dnevnih noticah pa smo podali samo nekaj prikazov z ljubljanskih ulic, ki so politično čisto nedolžni in ki prikazujejo kaj vse dela ljubljanska klerikalna vlada, mestni župan in drugi podobni velmože — na njen ukaz ali brez njene ukaza.

Vse stranke smejo govoriti o regentu in njegovem posetu pri nas — zgolj ljubljanski tisk mora molčati. Meščanska koalicija nas hoče potlačiti in misli, da živi še vedno v letu 1914! Pa gose, da se moti! Socijalna demokracija je danes velika stranka, morda v Sloveniji največja. Zato ne lomo molčali, ker dobro vemo, da je mogočni del slov. ljudstva za nas. Kaj pa smo povedali v včerajšnji. Povedali smo, da dem. uvodniku? Povedali smo, da smo kot socijalisti eo inso republikan- ci, da oblikanaše države ne končna in naposled določena ter da ima v tem pogledu — zadnji besedo konstitucija ker je vse današnje stanje za takozvane prežanske pokrajine še orovzorji. Končno smo povedali tudi, da se delavstvo vspešnih ceremonij ne bo udeležilo. Nam se še zanjalo ni, da se bo našel na odgovornem mestu človek, ki bi si upal take samoobsebi umevne stvari konfiscirati. Naši klerikalni zvezani z raso liberalno, na smrt bolno buržo-

aziho hočejo mladega kraljeviča. Ki danes prihaja, pokvariti

Fe-
ror klerikalne vlade, podpirane od »demokratov« (!) je zadnji čas tako silen in tako strankarsko pristranski, da nam brez usmiljenja pleni kritiko ostalih političnih strank. Gospodje! Volitve bodo enkrat morale priti. In tedaj se bo pokazalo, ali je slovensko ljudstvo za nami ali ni. Mi ne rečemo nič drugega: Slovensko ljudstvo naj s srbskim in hrvatskim soizreče, kakšno državno obliko hoče imeti: Monarhijo ali republiko. Klerikalci so že enkrat bili za republikansko vladavino — to je bilo še lažje! — letos so za monarhijo. Liberalci so bili v tem pogledu vsaj dosledni: oni so bili vedno za monarhijo. Mi socijalisti smo za socijalno demokratično republiko, ker je to predpogoj socijalizma, za katerim stremimo v vsem in vsepoved.

Mi nismo proti regentu in njegovemu posetu zapisali niti besede. Zgoli bizantinsko obnašanje naših čeb meščanskih strank smo kritikovali in povedali svoje načelno mnenje. Klerikalna samozvana deželna vlada nas je zaplenila. To si hočemo zapomniti. Že danes pa načelno protestiramo proti klerikalnemu bečmu terorju, ki je teror nekdanjih Šušteršičevih dni.

Doli s klerikalci!

Evropska reakcija in Rusija.

Rdeča armada je zopet zavzela Kijev in Poljaki so se morali daleč umakniti. To je neslaven konec poljske spomladanske ofenzive. Na severu, na litvinsko-ruskem bojišču, so Rusi prodrli poljsko fronto in zapodili poljsko armado v beg, pozneje pa so se morali malo umakniti. Na ukrajinskem bojišču je bila Poljska prav tako vojna sreča nemila. Poljska je računala, da bo v enem samem močnem sunku prizadejala sovjetski Rusiji smrt. Toda sedaj, ko ji je ta udarec izpodletel, se nima Poljska nikakor nadejati, da bi Rusijo podrla na tla. To deloma tudi že uvidevajo na Poljskem in obeta se, da nastopi Poljska z novim kabinetom pot nove politične orientacije.

Sovjetska Rusija je bila pred meseci nedvomno pripravljena za sklep miru. Rusija trpi vsled vojne blokade. Transportna kriza otežkoča njeno prehrano, industrijo in poljedelstvo. Pegavica se epidemično širi. Sovjeti skušajo na vse razne načine premagati težko gospodarsko krizo. Frontne armade, ki so se bojevale zoper Judeniča in Kolčaka so izpremenili v delovne. Možje in žene so bili mobilizirani in uvrščeni v vojaško urejene delavske bataljone. Tovarne so militarizirali, delavstvo postavili pod vojaško disciplino. Z vsem tem je skušala sovjetska vlada dvigniti produkcijo, da reši mesta in deželo težke krize. Ali je kaj čudnega, če je vlada podzela take mere? Rusija si je po še-

stih letih vojne zelo zaželela miru. Poljska pa ga ni hotela. Odklonila je ponudbo in premirje in mirovna pogajanja. Meje iz leta 1772. so poljske imperijaliste zvale v krvavo vojno, ki se nad poljskim ljudstvom lahko še hudo maščuje.

V varšavskem parlamentu vre že dolgo. Tri velike skupine si stojijo nasproti: nacionalni demokrati, ki so pravi nositelji poljskega aneksionizma (stranka slahte in buržuazije), poljska socijalistična stranka in kmetiške stranke. Socijalistična stranka je sicer nastopila proti imperijalističnemu aneksionizmu, povzela pa se je za vstvaritev federacije, ki naj bi obsegale poleg Poljske tudi Ukrajino, Belo Rusijo in Litvinsko, čeprav je v teh načrtih prav lahko tudi mnogo aneksionističnih težej. Pozimi je socijalistična stranka s poudarkom zahtevala mirovna pogajanja s sovjetsko Rusijo, ko pa se je pričela vojna je prav tako kakor v svetovni vojni, zapadla vojni ideologiji. Kmetiške stranke begajo semtertja; doslej so se podrejevale buržuaziji, t. j. nacionalnim demokratom, sedaj pa se nagibajo k socijalizmu. Zdi se, da pride sedaj do koalicijskega kabineta med socijalisti in kmetiški strankami, ki naj uvede mirovna pogajanja. Toda tudi to se bo težko zgodilo; kajti federativnim načrtom, ki stremijo za tem, da se Poljski priključijo nepoljske pokrajine, se sovjetska vlada ne bo udala.

Odločitve pa skoro gotovo ne bo v Varšavi. Važnejša kot varšavska vladna kriza so Krasinova pogajanja z Lloyd Georgem v Londonu. Že osebnost Leonid Borisovič Krasinova kaže velik pomen, ki ga stavi sovjetska vlada na ta pogajanja. Krasin je poleg Lenina in Trockega najznačilnejša oseba v sovjetski Rusiji. Sibirijanec po rojstvu, star sedaj 50 let, po poklicu inženjer, že kot dijak socijalist in od časa razkola stranke boljševik, je bil Krasin za časa carističnega režima preganjan iz Rusije in je dolga leta deloval v nemških strojnih tovarnah kot inženjer. L. 1909. se je vrnil v Petrograd in vodil tamkajšnje veliko strojno tovarno. Kot odločen nasprotnik anarhističnih socijalističnih metod, ki jih je rabila sovjetska vlada v prvih letih po oktobrski revoluciji, se je sprva odtegoval organizatoričnemu strankinemu delu. Takrat se je Lenin z njim ponoreval, češ, da bi Krasin pristal na socijalno revolucijo, če bi tako gladko tekla, kakor kak brzovlak. Šele poleti l. 1918., ko se je sovjetska vlada odločila, izpremeniti iz temelja upravne metode socijalizirane industrije, se je Krasin vlad dal na raz-

polago in postal kmalu pravi organizator industrije v sovjetski republiki. Nadomestitev kolegialne uprave socijaliziranih obratov po diktaturi obratnega vodje, zopetna uvedba »strokovnjakov in socijalistov«, uvedba akordnega dela, postrojena delovna disciplina, to je največ njegovo delo. Inženjer in organizator, ki je delal na to, da smotno uredi in dvigne produktivnost dela, to je mož, ki vodi sedaj v Londonu pogajanja, da se odpravi zopet trgovinski promet med sovjetsko Rusijo in Evropo. Angleška vlada hoče zopet uvesti trgovinski promet z Rusijo, ker je to v interesu angleškega industrijskega kapitala, ki je žejen ruskih sirovin in potrebuje trga za svoje izdelke. Toda druge stvari so, ki motijo pogajanja. Rusija za enkrat blaga, ki ga potrebuje, ne more plačati z blagom, ker ji je treba najprej s pomočjo zahodno evropske industrije šele urediti promet, in potem šele more dobavljati sirovine, tačas pa je zmogla plače-

vati le v zlatu iz državne banke. Proti plačevanju v zlatu pa se protivi Francija. Ne dovoli, da se blokada zoper Rusijo ukine prej, dokler se Rusija ne obveže, da plača dolgeve caristične vlade francoskim kapitalistom. Ne pripusti, da bi Rusija predevala blago z zlatom, ker Francija hoče, da zlato ostane za jansvo plačevanja predvojnih dolgov. Na ta način je prišlo vsled Krasinovih pogajanj z Lloyd Georgem že do resnega nerazpoloženja med Francijo in Anglijo; interesno nasprotje med angleškim industrijskim in francoskim finančnim kapitalom je ono, kar ovira pogajanja s Krasinom. Dokler pa ne dovedejo pogajanja do zaključka, se vojna na vzhodu nadaljuje, Poljaki in Rusi umirajo v zakopih, ruske in ukrajinske vasi pokončuje ogenj in srednja Evropa še naprej strada ukrajinskega žita; in vse to zato, ker se trgajo angleški in francoski bankirji za rusko zlato! — Se vlada narodom kapital!

Po „A. Z.“

Obrtno šolstvo in tehnika.

V petek dopoldne se je zglasila v našem uredništvu deputacija ljubljanskih tehnikov akademikov in nam obitala z ozirom na članek ki smo ga objavili o tem vprašanju, da je naše zlatiše sevržno tehniki in delavski mladini ki študira tehniko. Tak očitak je seveda popolnoma neopravičen ker tukaj ne gre za tehniko, ampak za tehniko in obrtno šolo. Ne za to, ali naj se osnuje tehnika ali ne, ampak za to, ali se naj organizira neopolna tehnika in s tem vzame obrtni šoli in njenim panogam in namenom velik del možnosti neovirane razvoja. Ni vse eno ali se pusti obrtni šoli svobodno razvijati in se da tehniki tako podlago in prostore, da se bo neovirano razvijala, ali pa če se za ob zaveda ustvari take predpogoje, ki se jih pet ali deset let ne bi mogla odnesti, da bi se nemoteno razvijala.

Obrtno šolstvo smatramo pri nas za najnujnejšo stvar, ker tega narašča, in pri nas pravzaprav sploh nimamo. Tudi inženjerji in tehniki so potrebni, ali ti se ne smejo vzgajati na škodo ališiventov obrtnih strokovnjakov. Zdi se nam, da ne tiči glavna na-

rača v tem, kako se zavzemamo mi za obrtno šolo, ampak veliko bolj v tem, da merodajne oblasti ne stori ničesar, da nova tehnika dobi primerne prostore, da si imamo dovolj poplopih. Ki služijo dandanes nepotrebnim namenom in bila tudi dovolj reprezentativna za visoko šolo. Še razen obrtne šole. Tukaj treba zastaviti vse sile, pa bomo mi in vsa javnost podpirali akcijo Boj mora iti za tem, da se zlomi odpornost rentitentnih oblasti, ki ne upoštevajo potrebo primernih prostorov za tehniko in hočejo oparirati na šolstvu kot staroveški padori.

S tehniko so pa že drugi križli. Urejena mora biti z učili in imeti mora dovolj strokovnjakov. V tem zmislu gre naš apel, da mora država vse to preskrbeti, kar je pa silno težavno, ker država ne kaže dobre volje.

V tem zmislu mora iti naš boj, še počemo stvari resno koristiti in v tem zmislu je tudi mogoče združiti vse one faktorije, ki vedo ceniti kulturne zavode. V tej smeri gre tudi naša pet. Potrebno je pa bilo da smo se porazgovorili o stvari. Sedaj pa na delo!

Za svobodo tiska in govora.

Zdi se nam, da smo se zarili v isto srednjeveško joko, ko je bil preprosti človek, ki je znal pisati ali brati proglaš za čarovnika in sežgan na grmadi ali pa pahnjen v prepad, da se se s tem odpravila nevar-

nost, da ne začara sosedu kravo, bratu ženo, cikanu pa csla. V takih časih se nahajamo in prav težko čutimo že danes silen pritisk črne reakcije. To se deistva. To ni zabavljanje na državo, to ni izpodekavanje ugleda dr-

Zvonimir Koscić:

Naš greh.

(Konec.)

Nafakarica nam je prinesla kruha in piva. Vse nam je šlo neizmerno v slast, ker smo bili tako hudo sestradani. Tiho smo sedeli za mizo, nihče ni izpregovoril besede; ni se nam ljubilo, gladnim volkovom. Krčma se je še venomer polnila; civilisti, mornarji, vojak, — vse se je mešalo in gnetlo v splošnem hrupu; skoro nihče ni prišel brez ženske, ker se nihče ni hotel dolgočasiti. Med hripavimi kričnimi glasovi se je začel časih zvonek smeh in srebrno blihtanje, kakor da bi metal kdo tolarje po zlatem krožniku.

Pri dolgi v dimov oblak zaviti mizi so se dvigali rdeči, smehljajoči se obrazi prešernih deklet in žule so se poredne besede in tenki klci, ki so presekavali splošen šund. Hripavo so govorili možki in se sklanjali z iztezujočimi se rokami nad steklenicami in nad kozarci proti kipečim prsom, proti polnim, alabastrovim laktem in svetlim ramam, ženske pa so se rezko in krotlostoma smejale z zopernimi, izživajočimi glasovi in pomčikovalale z očmi. Zdajpazdaj je kričnila katera izmed njih in možki se je ozri prestrašeno naokrog, ga li ni morda kdo izmed pivcev opazil...

Se vedno je godel godec in še vedno so vstajali izza miz veseli, poskočni parčki

in so plesali. Zacepetale so noge po tleh, zavrisnilo je živahno do očrnelega stopa — o mladost, zdaj je čas, zdaj uživajmo, zdaj se opijmo življenja do smrti...

»Kakor da lutri vsi pomro, tako norijo te žeme!« je zaklel Angelo in stisnil ježno pesti.

Maks je pokimal.

»Le naj norijo, kakor hočejo, saj drugega dela tako nimajo... Meni pa je že dolgočas v tem hrupu in šundru. Prijatelj pome-nimo se kaj, da nam bo čas prej minil...«

»Ko bi le vedel kdo kaj povedati!« je mislil Angelo.

Polde se je zakrohotal.

»Jaz mnogo Angelo... ali žalostne so moje povesti...«

»Kar povej, če kaj veš!«

»Bom pa!« je dejal Polde. »Pred tremi leti se še mi nismo poznali; komaj da se poznamo leto dni, s teboj, Angelo, celo samo dva dni... noja, pa smo zdaj le dobri prijatelji. — Takrat torej, pred tremi leti sem delal v neki tvornici, na stotine nas je bilo, delavcev, ki smo dihali skupaj strupeni tvorniški zrak. Pa poslušajte, kaj se je zgodilo! Kapitalist, lastnik tvornice, se je nenadoma spomnil, da še nima vsch malih polnih bankovcev; zato nam je naznanil iz kloboko žalostjo na obrazu, da nam mora pritrzati plačo... Takrat smo se uprli;

pričela se je generalna stavka, kakor ena sama močna veriga, člen za členom, je bila naša vrsta. Kapitalist se ni vdal; čakal je, da se podamo... Ali mi se nismo podali; pač nam je bil kmalu za petami glad, za-služeni denar je pošel... Pretekali so tedni in meseci, ali stavka je trajala naprej, nikakor se nismo hoteli podati. In zgodilo se je, da smo se razšli po mestnih ulicah, omahovali sestradani pred hišami in se opotekali napol mrtvi naprej... Teden dni sem se opotekal iz ulice v ulico, nato pa sem oblezel nezavesten za cesto, sam nisem vedel dobro, kje in kako. Zbudil sem se čez dolgo časa in se nisem malo začudil. V lepi, s preprogami pogrnjeni sobi sem bil, na stenah so visle široke slike z umetniški, pozlačeni gardinami. Mislim sem, da se mi sanja; pa se mi ni. Vrata v sobo so se nenadoma odprla in prikazal se je star gospod z naočniki, za njim pa mlada brhka punca, nenavadna krasotica. Gospod me je potepal po rami in mi rekel: »Dobiš koj jesti... revež, kako je sestrada!« — In obrnil se je h dekletu: »Lila, kar v kuhinjo pojdi in mi prinesi kosilo...« — Usmiljeni Samaritan, ki me je bil pobral na cesti, je ostal še dolgo časa pri meni in se razgovarjal z menoj tako prijazno, kakor s kakšnim znancom. Izza mladih nog... In proti koncu mi je rekel: »Nihče ne ve za tvojo tvornico...«

kosilo, in kmalu mi je odleglo. Ne, take punce pa še nisem bil videl nikjer! Bolj nizka je bila, ali prav nič predebela; prsa je imela visoka in obraz ovalen, tak, kakoršne imam jaz rad. Nehote mi je šimila v lica kri, ko mi je stregla kakor bratu... Gospod mi je rekel, da ostanem pri njem lahko teden dni, da se nekoliko pokrepčam; zakaj bil sem v resnici že blizu groba. Ali niti tri dni nisem ostal. Zgodilo se je pa to takole: V mene je prišlo nekaj kakor odeni, kadarkoli sem videl tisto lepo brhko deklet, Lijo, kakor so jo imenovali, kadar mi je pri-nesla jedil in pijače k postelji, sem zardel kakor otrok in ječlal kakor boječ suplent pred ravnateljem... Smehljala se je tako lepo in tudi govorila je časih z menoj... »Revček!« mi je rekla nekoč, »Hočeš še kaj kruha?« — Kar povej, no — Ti je že kaj odleglo?« — In še mnogo sličnega je govorila, jaz bi jo bil pa najraje prijel za roko, pa se nisem upal... Drugi dan zvečer se je pa zgodilo, kar se je moralo. Mrak je bil že v sobi; tiho so se odprla vrata in Lila mi je prinesla večerjo. »Danes se pa že gotovo boljše počutiš!« se mi je sladko nasmešnila in pristopila k postelji. Popolnoma sem bil omamljen. Čutil sem gorkoto nje-nega telesa, njenih kipečih prsi, njenih golih rok, njenega razgaljenega vratu in ramen; vsa kri je vzvalovila v meni. Dvignil sem se nekoliko v postelji, se nagnil in jo objel, dehtajo cvetko... »Ne, ne, ne!« se je

brnila in se mi hotela iztrgati iz rok. — »Saj ne, sem dejal jaz in jo držal za roko. »Samo rad te imam, Lila, Lilič... slišiš?« — Močno te imam rad!« — Ona pa je na glas zajokala: »Stran, stran, stran!« — Takrat so se mi ulile solze po licih navzdol, iz žalosti mislim. — »Ne! Ne!« — Kaj že naju zasači papale! Je lileta še vedno ona, se mi iztrgala s silo iz rok in odhitela jokaje skozi vrata v drugo sobo. Jaz sem pa planil pokoncu, se ročno oblekel, bežal po stopnicah navzdol in se skrival v najbolj ozkih ulicah kakor tat in ropar. — Kmalu nato se je stavka končala; vdali seveda so se delavci... Jaz sem dobil delo drugje. — No, Lije in njenega očeta nisem videl nikdar več pozneje —

Tako je Polde končal. »To si bil neumen!« mu je rekel Maks, Bogata gosposka hči, pa berač — beži no!« — »Imaš prav, neumen sem bil,« je povedal Polde glavo k prsom. Maks se je prijel hipoma za čelo. Angelo, he — že kaj misliš, kako bom plačevali?« — Samo obrvi je namršil Angelo: Kaj me briga vse skupaj? Jaz se bom že izmuznil... Vsa mora gledati samo nase — znanč ob morju se bomo pa sešli. — »Torej tako — vsak bo odgovoren sam zase,« je zastokal Polde z zobmi. Dolgo smo sedeli za mizo; kruh je pošel, vrčki so stali prazni. Glave v dlauh,

žavi, marveč le opomni, da ne postaja preveč smešni v svetu.

Cenzura nas zatira, shode nam privedu, na ukaze vseh oblastí zapirajo ljudi, ki bi brez par tednov izpušili iz zaporov, ne da bi navedli kakršnikoli razlog za aretacijo. Povajamo, to so dejstva, ki niso v čast tistim, ki so odgovorni zanj. Brez razloga, brez opravičbe »stihl fertig«.

Te razmere morajo prenehati!

Ob tej priliki bi opozarjali vse sodrube in prijatelje, ki so za večjo svobodo v naši državi, da se oklenejo naše stranke, naroče

dnevnik „Naprej“

in ga razširjajo, da s tem olajšajo boj za ljudske pravice. Na podlagi dogodkov, ki smo jih doživeli v teh dveh mesecih klerikalne strahovlade je naša dolžnost, da začnemo najodločnejši boj proti gnusni reakciji, ki pa bo uspešna le tedaj, če združimo vse svoje moči.

V srednjem dobo nazaj nismo, o tem bodi vsa pisana gospoda uverjena; zakaj če je naš klerikalizem in liberalizem v petem ali šestem stoletju s svojo pametjo, smo na mi v dvajsetem.

Vse, kar je prav in basta!

Giolittijeva deklaracija

Rim, 24. junija.

Ministrski predsednik Giolitti je danes podal v zbornici in v senatu izjavo, v kateri je med drugim rekel: Može raznih strank so se zedinili glede natančnega programa, ki obsega rešitev najnujnejših vprašanj, da se zagotovi kredit in obstoj države. Vsak zastopnik raznih strank izpolnjuje program, ki jih je vse zedinil, program obnove. Glavni smoter naše zunanje politike je zavarovanje popolnega in končnega veljavega miru Italije, za kar je bistveni pogoj mir v vsej Evropi, in zavarovanje obnove. Da dosežemo ta popolni mir, moramo brez zadržka navezati prijateljske stike z vsemi drugimi narodi in brez omejitve začeti normalne odnose tudi z rusko vlado. Giolitti je naznanil, da bo predložil zakonski načrt, s katerim se izpreminja člen 5 ustave. Po tem naj bi bili mednarodni dogovori in pogodbe veljavne samo tedaj, ako jih parlament odobri. Dalje se ne more napovedati vojna brez pritrdila parlamenta. Da bi ostala kontrola parlamenta o zunanji politiki učinkovita, bo predlagal, da se ustanovi stalne komisije senata in zbornice, ki jih bo vlada sproti obveščala in jim sama dajala dokumente o najvažnejših problemih, začenši pri jadranskem problemu.

O notranji politiki je izjavil Giolitti, da se vlada odrekla promulganju zakonskih načrtov, izvemši posamezne specialne primere. Italija bo storila svojo polno dolžnost v osvobodilni deželah; razlagal je bodoče zakonodajne ukrepe. Kar se tiče finančne politike, opozarja ministrski predsednik, da znašajo državni dolgovi 95 milijard, od katerih odpada 20 milijard na obveznosti napram inozemstvu. Ako naj se prepreči finančni polom, se mora delovati krepko, omejiti se morajo izdatki, prejemki pa povišati. Predvsem pa se morajo zahtevati nove žrtve od onih davkoplačevalcev, ki jih morejo prenašati. Ministrski predsednik je prijavil vrsto zakonskih načrtov, med drugimi predkaz čezmernih volnih dobičkov državi,

ker ni moralno, ne pravično, porabljati vojno kot vir dobičkov. Giolitti je končal z apelo na parlament in na vse socialne razrede, naj sodelujejo pri obnovi dežele in rešitvi iz

Pregled volitev v poslansko zbornico češke republike.

V nedeljo, dne 18. aprila so se izvršile volitve v zbornico poslancev, nehoslovaške republike. Nastavbo so prinesli dnevniki očitno poročilo, koliko glasov je kaka stranka prejela. Gotovo bo čitatelje „Napreja“ zanimalo, ako navedemo natančne podatke.

V čeških krajih Češka, Moravske in Šlezije je bil uspeh tak-le: Češki socialni demokrati so dobili 1.067.959 glasov; kmečka stranka 601.798; nar. socialisti 471.802; klerikalci 463.401; nar. demokrati 389.226; obrtniki 122.526; napredni socialisti 58.627.

V nemških krajih je bil uspeh tale: Nemški socialni demokrati so dobili 688.261 glasov; Deutsche Wahlgenossenschaft 329.003; nemška kmečka stranka 239.234; nemški kršč. socialisti 213.438; nemški svobodomislci 105.532.

Ako premostimo s temi številkami izid volitev v občine, vidimo, da je češka soc. dem. stranka zopet znatno zrastle. Pri občinskih volitvah je dobila le 922.782 glasov ali 29,809% vseh oddanih glasov. Pri sedanjih volitvah pa je zbrala 1.067.959 glasov ali 33% vseh oddanih glasov.

Politični pregled.

Kaj je z vlado za Slovenijo? Sedaj nimamo časa, da bi razmišljali o sestavi nove vlade za Slovenijo. Prerekali in prepirali so se pa klerikalci in liberalci že nekaj tednov o tem vprašanju. Ko minejo te slavnosti, se prične boj iznova, daš se ne mudi ne klerikalci ne liberalci, ker oboji pričakujejo prenosno belgirske centralne vlade. Odtod tudi prihaja z obeh strani ostra kritika delovanja posameznih ministrov. Sedanja vlada pričakuje, da si z regentovim posetom utrdi stališče, in bo potem še bolj neprijazna pri posvetovanjih z liberalci glede sestave nove vlade.

Položaj v Avstriji. Vlada kriza v Avstriji je mučna za vse meščanske stranke. Pogajajo se sedaj o sestavi nove, prehodne vlade. Klerikalci so predlagali sestavo uradniške ali koncentracijske vlade, kar pa oboje socialni demokrati odklanjajo. Seveda, da bi meščanske stranke ta svoj predlog tudi udeležile, toda socialni demokrati tvorijo v parlamentu domala polovico in je meščanskim strankam torej na ta način delo sploh onemogočeno. Da se kriza vendarle reši in je to vlad političnega in gospodarskega položaja republike potrebno, je predlagal soc. dem. dr. Adler sestavo poročnega kabineta, t. j. da parlament voli vlado na podlagi proporcionalnega volilnega reda; potem kakor bi torej volila vsaka stranka sorazmerno svoje zastopnike v vladi popolnoma prosto, ne oziraje se na kako drugo stranko in tudi ne more biti prisiljena, da voli kandidata kake druge stranke. Tak način sestave prehodne vlade predlaga torej socialni demokrati, dokler se ne izvrše nove volitve, za katere se zelo marljivo pripravljajo. Soc. dem. stranka prireja po vsej Avstriji množične shode. Najpomembnejši so dunajski. Bivši soc. dem. vladni funkcionarji so na teh shodih razkrinkali zadržano politiko z drastičnimi zgledi. Na Dunaju so klerikalci že sploh izgubili s povrsta.

O madžarskih zadevah. Madžarska vlada je bila pod silnim vtiskom proletarskega bojkota prisiljena, obrniti se na amsterdamsko mednarodno strokovno zve-

poloma. Rekel je: Italija stoji po enornih žrtvah premoženja in krvi v vojni, ali ob pričetku prebujenja ali razpada. Vsi Italijani se morajo žrtvovati za domovino. LDU.

Na Slovaškem je glasovalo 1.327.093 volilcev. Prejele so pa stranke: soc. demokratična 503.543; klerikalna in avtonomne skupaj 236.071; vse druge skupaj 587.479.

Celoten rezultat večjih strank v čeških krajih je: socialni demokrati 1.570.511 glasov; češka kmečka stranka 843.168; češka klerikalna 696.673; češki nar. socialna 501.198; češki narodni demokrati 381.537; češki obrtniki 122.786.

Ako prištejemo češkim socialnim demokratom še nemške, vidimo, da je glasovalo v republiki čehoslovaški dne 18. aprila 2.258.772 mož in žen za socialno demokracijo, ki je seve relativno najmočnejša stranka. Ali so glasovi mažarske socialne demokracije zapodeni v glasovih slovaške socialne demokracije, še ne vem, ker ni še prav natančne statistike za Slovaško.

Veselo je dejstvo, da je socialna demokracija tako složno uspela. Zdrav instinkt češkega delavstva je zavrnil vsak razkol in ostalo je delavstvo enozno-socialno demokratično. Zato: taki uspehi!

z nekakim formalnim protestom proti bojkotu, protestom, ki je prej prošnja kot protest. Madžarska vlada priznava, da so se dogajale vsled moralne razrušenosti ljudstva, ki je v kratki dobi doživelo dve revoluciji in vpad Romunov v deželo, največje nerednosti, trdi pa, da je vedno delovala za vzpostavitev reda v državi. (1) Pravi dalje, da je bojkot v tem delu ovira in da ne prevzame za eventuelne zopetne nerednosti, ki jih bo bojkot povzročil, nobenih odgovornosti. — Bojkot se je začel dni poostri, kljub temu, da n. pr. v Avstriji meščanske stranke na vse načine skušajo onemogočiti ga. Klerikalno časopisje je sicer vpelje, da je bojkot propadel (tudi komunistični „Večerni listi“, ter da je to povzročilo krščansko socialno delavstvo, predvsem klerikalno društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev. Kako malo pa je število teh klerikalnih trabantov, kaže dejstvo, da je v tem društvu glasovalo za socialne demokrate 7900 članov, za klerikalce pa le 1100, tako da imajo v organizaciji socialni demokrati 14 mandatov, člani, pristajali vseh drugih različnih strank, pa le šest mandatov! „Večerni listi“ naj torej nikar ne piše o „polomljenem“ bojkotu. Saj je vendar žaba, ki se napenja, da bi postala velika kot vol, zelo smešna! V drugih delavskih strokah pa klerikalnih organizacij sploh ni, in kjer so, so tako male, da ne pridejo niti v poštev. V Avstriji je železniški, povodni, avtomobilski, telefonski in brzojavni promet z Madžarsko popolnoma ostavljena. Čelo bančar uradnikov so se pridružili bojkotu in je ustavljen tudi ves denarni promet z Madžarsko. Kako vpliva n. pr. izvestilski bojkot, kaže dejstvo, da nimajo v zadnjih dneh izšli madžarski listi nobenih telefonskih ali brzojavnih vestí. — Bojkot proti Madžarski izjavi 20 milijonov organiziranih delavcev, ki pripadajo k amsterdamski mednarodni strokovni zvezi. — Madžarska Horthyjeva vlada doživlja hudo krizo in po nekaterih poročilih je pričakovati, da vsak čas demisionirajo. „Arbeiter Zeitung“ poroča celo, da pripravljajo beli gardisti celo državni prevrat. Znani nadporočnik Hejlas, najhujši terorist, je organiziral vse množične oficirske formacije v to

svrhu in baše je vlado celo javno pozval, da odstopi, sicer jo s silo prežene. Tudi pri krščansko-nacionalnih poslancev je v parlamentu od vlade zahtevalo takojšen odstop vlade, če, da so židje vlado podkupil. Med Tiso in Donavo je Hejlas organiziral 20.000 vojakov, s katerimi razpolaga. Hejlas namerava baše pregnati vse veleposelnike in žide ter razdeliti zemljo med častnike in vojake. Razvje je izbežil sveto in svoj pomen in ž njim tudi vlada, ki je popolnoma odvisna od oficirskih pustolovcev. Medžarsko časopisje piše o „odločilnih“ dogodkih, ki pridejo in menda je res pričakovati na Madžarskem temeljiti izpremembi.

Nemška vlada. Kombinacija demokratov, centurina in nemške ljudske stranke se je, kakor vse kaže, razbila. Socialna demokracija je namreč izjavila, da novi vladi glede njenega stališča napram ententi na konferenci v Spa ne bo delala nobenih težkoč, nemška ljudska stranka pa je odklonila Fehrenbachovo ministrsko listo in zahteva, da se sestavi kabinet strokovnjakov, kar pa zopet centurina odklanja. Nastal je nov položaj in demokrati so izjavili, da sedaj uvidevajo, da pod takimi razmerami ni mogoče sestaviti vlade, ki bi imela zaupanje večine v parlamentu, četudi bi obveljala koalicijska demokracija, centurina in ljudske stranke, s katero zadnjo socialni demokrati sploh odklanjajo vsakršno sodelovanje.

Nemška centrala strokovnih organizacij ima včlanjenih 6.400.000 članov v 54 zvezah. Od teh jih pripada 5.300.000 ali 7 osmin 12 zvezam, ki imajo nad 200.000 članov. To so: kovinarji 1.350.000, tovarniški delavci 505.000, prometni delavci 450.000, rudarji 422.000, železničarji 420.000, stavbni delavci 400.000, poljedelski delavci 400.000, tekstilni 370.000, trgovski, obrtniki in pisarn. uslužbenci 356.000, lesni del. 310.000, obč. uslužbenci 250.000 in krojači 100.000 članov.

Ministrska kriza na Poljskem je vsled imenovanja neparlamentarnega kabineta končana.

Konferenca v Boulogne na Francoskem. Odkar je Clemenceau izginil z mirovne konference, se mednarodni ententi kapitalisti shajajo na posvetovanja v najrazličnejših krajih. Po podpisu mirovnih pogodb so se začeli pričati največje glede vojnih odškodnin. Predvsem so Italijani zelo nezadovoljni in se čutijo prikrajšane. Nedavno so se glede tega posvetovali že v Londonu, v Parizu, potem v Hyte, sedaj pa v Boulogne. Pozneje se sestanejo zopet v Parizu, nato v Bruslju in Belgiji in nazadnje še v Spa. V Hyte so doleteli, koliko odstotkov vojne odškodnine dobe od Nemčije posamezne zavezniške države. Sedaj so to vprašanje v Boulogne še enkrat načeli in sklenili, da naj se sestanejo francoski, angleški, italijanski, belgijski in srbski izvedenci v Parizu, izdelajo sporazumne predloge, o katerih se bo potem sklepalo na konferenci v Bruslju, ki se sestane dne 2. julija, kakor se bo v Spa delalo na podlagi teh končnoveljavnih sklepov. Poleg odškodninskega vprašanja se je sklepalo tudi o Turški, predvsem glede odredb proti turško-nacionalističnim napadom Mustafa Kemal paše na Dardanele in Palestino. Glede razorožitve Nemčije se odpošlje nemški vladi posebna nota. — Važen je predvsem sklep, da se naj pričeta gospodarska pogajanja z ruskimi sovjetskimi odposlanci na najhujše, pri čemer pa „ni govora o kakem priznanju sovjetske politike“. — Omeniti je še, da se bo na konferenci v Bruslju sklepalo o dobvi premoaga, kar bo vsakokor velike važnosti. — Mednarodni kapitalisti že dve leti sklepajo o „miru“, pa ne morejo in nečejo skleniti. Ta njihov „mir“ je na programu boljšega in dobičkasnejšega izkoriščanja!

Agitirajte za naše časopisje!

Dnevne vesti.

Mi in drugi.

Vsa Ljubljana se kinča. Vojaki in stari delavci postavljajo mlaje, jih kraste z zelenjem in kinčajo. Trgovci-veržniki prebarvujejo svoje štacune, v izložbe stavljajo sliko princa Aleksandra Karadjordjevića. Policija in društvo hišnih posestnikov ljubljanskih ukazuje ljudem okrasiti okna in zidovja hiš. Ceste in trotoarji se pometajo, da se vale oblaki dima v zrak. Na ulicah je čedalje več avtomobilov; danes pride tudi prvi oddelek garde v Ljubljano. Z regentom prihaja namreč en polk kraljeve garde in 600 konjenikov. Parade bodo velike, kakor se vidi. Narodna in katoliška društva se bodo udeležila sprejema korporativno in z zastavami. Župan bo na kolidvoru govoril svoj pozdrav... Prvi bo na ljubljanskem kolidvoru stopil pred regenta general. Za njim pride na vrsto g. dr. Brejc, za dr. Brejcem gospod Anton Bonaventura, škof in knez ljubljanski. Za njim predstavnik občinske avtonomije gospod župan dr. Tavčar. Zunaj pred kolidvorom pa bodo stala katoliška in narodna društva. Zvečer bo razsvetljava, povorka z godbo na čelu, v stekleni dvorani na vladi pa bo več svečanosti dinejev. Nas seve ne bo ne tu ne tam. Naša naloga je, da vedno zvesto stojimo na braniku ljudskih pravic, da se bojujemo za politično in gospodarsko osvoboditev slovaškega proletariata. V nobenem slučaju nikjer in nikoli ne smemo in tudi nečemo zatajiti svojih socialističnih načel.

O kako so prijazni.

Če greš po svetu, imaš denar in sloves, te povsod prijazno sprejmejo. Poklanjajo se ti, časte te in poljubljajo ti roke, ako jim daš malo na pitnino. Klanjajo se ti, smehljajo, nosteržljivi so, če vije bi ti obizlali. Tako vdani so, te ljubijo, ker si tako dober, ne tebe, ampak tvoj denar; če si gospod, te imajo tako radi, da nehoti ali hote prenašajo žrtve zate. In če nimaš denarja, si raztrgan, — poberi se, sto jih je že bilo danes na našem pragu. To je svet, ki je neodkrit!

Upravna komisija tehniško-visokošolskih fondov v Ljubljani (Turjaški trg 1/1.) razpisuje za študijsko leto 1920/21 podpore iz tehn. visokošolskega študijskega fonda. Visokošolski-tehniški, ki reflektirajo na tako podporo, se opozarjajo na tozadevni razpis v „Uradnem listu“.

V poljskem rentnikom, ki imajo prejemati delavske rente iz Nemčije: Po prevratu leta 1918 so bili vsi inozemski socialno-zavarovalni zavodi zaradi prekinitve poštne zvez prisiljeni ustaviti nakazovanje rent vsem našim, v tuzemstvu bivajočim državljanom. Poverjenstvo za socialni skrb v Ljubljani je vsled tega v neštevilnih primerih posredovalo za posamezne rentnike pri zadržanih in zavarovalnicah v inozemstvu in tudi v Nemčiji. Obenem je direktno in preko ministrstva za socialno politiko v Beogradu interveniralo pri Reihversicherungsamt v Berlinu. Ta je nato pozval z okrožnico nemške socialne zavarovalne zavode, naj do dajnje odredbe nakazuje rente v kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tako se je potom Nemške Banke v Berlinu in ljubljanskega pošto-čikovnega urada nakazalo do meseca maja rente okrog 250 našim rentnim upravičencem. Nadaljnji podatkov poverjenstvo še ni prejelo. Zadnji čas pa je Knappschafts-Berufsgenossenschaft, Sektion II, v Bochumu (Westfalsko), kjer je bila zavarovana

globoko sklonjeni, oči uprte v tla, smo pričakovali, kaj bo.

Takrat je planil Angelo nenadoma skozi vrata v vežo in izginil na ulici med gnečo. Tudi Maks je nanaglo vstal in jo hotel pomakniti za njim, ali prepozno je bilo. Z razprostrtima rokama mu je zastavil križmar pot in se opotekel z njim vred proti naši mizi.

»Držite ga! Držite jih, vse skupaj! — Tatovi, razbojnik!...«

Hrup in šumder sta nastala v krčmi; vse ljudi se je polastilo grozno razburjenje. Kar naenkrat je utihnila harmonika, — kakor okameneli so obstali strastni, plesni pari. Kričeli, divji glasovi so zaorili pod začrnelim stropom, nad pisanim morjem glav se je petrolejska svetilka nemirno zadržala. Moški in ženske, še malo poprej v gorkih objemih, so hiteli narazen; vsi vprek so drli križem krčme, premikali mize, prevračali stole in tiščali proti naši mizi. — Smrtiobled je stal takaj krčmar in mikastil Maks v svojih močnih rokah. Polde in jaz pa sva se skušala izmuzniti iz gneče proti durim. Vse se je trlo, kričalo in razgrajalo, kakor da se bliža sodnji dan. Nekdo je izginil skozi duri in poklical na ulico.

Temno morje ljudi nas je zalilo; začutil sem na ramah težke, okorne roke, pred očmi mi je migljalo, vsa kri mi je bušila v lica, in opotekel sem se od mize proti ljudem in sem omahnil po tleh...

Leon Trocki:

Boljševiška revolucija.

(Dalje.)

Po juljskih dneh.

Zbeganost v delavskem okraju je kmalu minila in napravila prostor revolucionarni povodnji ne le v vrstah proletariata, temveč tudi v petrogradski garniziji. Posredovalci so izgubili ves vpliv. Val boljševizma se je začel iz sredi mesta razgrinjati po vsej deželi in je preko vseh ovir prišel v armado. Nova koalicijska vlada s Kereškim na čelu je začela sedaj z očitnimi represalijami. Ministrstvo je za vojake uvedlo zopet smrtno kazen. Naše časopisje je bilo udušeno, naši agitatorji pozaprti; toda vse to je naš vpliv šele večalo. Navzlic vsem oviram, ki so se novim volitvam petrogradskega sovjeta stavile na pot, se je razmerje moči v toliko premaknilo, da smo v nekaterih važnih vprašanjih dobili že večino. Isto je bilo v moskovskem sovetu.

Tisti čas sem že bil z mnogimi drugimi sodrugi vred v ječi v Kresty, zaprt zaradi agitacije in organizacije oboroženega upora z dne 3. do 5. julija »po nalogu nemške vlade in v svrhu pripomoči za dosego vojnih ciljev Holenzollerncev«. Precej znani preiskovalni sodnik carističnega režima, Aleksandrov, ki je imel že prav mnogo pro-

cesov zoper revolucionarce za seboj, je dobil nalogo, ščititi republiko pred protirevolucionarnimi boljševiki. Stari režim je letniče razdelil v politične in kriminalne, sedaj pa se je uveljavila nova terminologija: kriminalni zločinec in boljševik. Aretirani vojaki so bili deloma presenečeni. Mladi fantje z dežele, ki se prej niso nikdar bavili in vinešavali v politiko, so mislili, da jim je revolucija enkrat za vselej podarila svobodo; sedaj pa so z začudenjem zrl v zaprta vrata in zamrežena okna. Pri izprehodu so me vsakokrat prestrašeni vpraševali, kaj da to pomeni in kako da se bo sploh stvar končala. Tolažil sem jih za trijujoč jim, da bo končnoveljavna zmaga naša.

Vstaja Kornilova.

Koncem avgusta je bila vstaja generala Kornilova. Bila je neposredna posledica oživljenja protirevolucionarnih sil in vzpodbudila jo je tudi ofenziva z dne 18. junija. Na mnogo poveličevani moskovski konferenci sredi avgusta je skušal Kereški, postaviti se v sredo med cenzus — elemente in elemente malomeščanske demokracije. Boljševiki se je sploh smatralo kot stranko, ki stoji izven »legalitete« v deželi. Med burnim ploskanjem zborove cenzus-polovice in izdajalskim molkom malomeščanske demokracije je Kereški grozil boljševikom s krovjo in orožjem. Toda historično razsodilo in sprožilo Kereške-

ga še niso zadovoljile kolovodit protirevolucionarcev; kajti prav natančno so opazovali revolucionarno gibanje v vseh delih dežele, med delavstvom, med kmečtvom in v armadi. Smatrali so za neobhodno potrebno, nemudoma podvzeti najkrajnje mere, da se da masam zasluženo lekcijsko. To nevarno nalogo je prevzel general Kornilov, sporazumno s cenzus-buržoazijo, ki je v njem videla junaka. Kereški, Savinkov, Filonenko in drugi vladajoči in pavlajajoči socialistični revolucionarji so bili sozarotniki tega kompota; v gotovem štadiju razvoja dogodkov pa so pustili Kornilova na cedilo, ker so vedeli, da jih Kornilov v slučaju svoje zmage pomeče s krova. Mi smo te Kornilovske dogodke doživeli v ječi in jih zasledovali po časopisu. Da smo smeli dobiti časopise, to je bila edina bistvena razlika med ječami Kereškega in onimi starega režima. Pustolovščina generala kozakov je izpodletela. Šest mesecev revolucije je vstvarilo v zavesti mas in njih organizaciji zadosten odpor proti odkritemu protirevolucionarnemu napadu. Posredujoče sovjetske stranke je bilo zelo strah pred eventuelnimi posledicami Kornilovske puče, ki bi pogazila ne samo boljševike, temveč tudi revolucijo sploh in vse vladajoče stranke. Socialistični revolucionarji so se pripravljali legalizirati boljševike — seveda ne brez pridržkov in samo na pol, ker so se bali more-

bitne nevarnosti v prihodnosti. Isti kronstatovski mornarji, ki so bili po juljskih dnevih razkrinjeni za plenilce in protirevolucionarce, so bili v trenutku kornilovske nevarnosti poklicani nazaj v Petrograd, da ščitijo revolucijo. Prišli so brez besedi, brez vseh očitkov, ne da bi spominjali na preteklost, in so zasedli odgovorna mesta. Po vsej pravici sem lahko Zeretelija spomnil na besede, ki sem mu jih zaklical v maju, ko je hujskal proti kronstatovskim mornarjem: »Če bo kdaj kak protirevolucionaren general poskušal, vreči revoluciji zanjko okoli vratu, bodo kadetje namazali vrvi, toda kronstatovski mornarji bodo prišli, da se z nami bore ramo ob rami in z nami umrijejo.«

Sovjetske organizacije so pokazale povsod, na fronti in v zaledju, svojo življensko zmoglost in moč v boju zoper Kornilovo vstajo. Revolucionarna masa je razpršila generalov puč. Kakor posredovalec niso julija meseca mogli v petrogradski garniziji dobiti nobenih vojakov zoper nas, tako tudi Kornilov ni našel na vsej fronti vojakov zoper revolucijo. Njegova akcija je temeljila na prevari, toda propaganda je z lahkoto razkrinkala in prekrizala njegove načrte.

Sodeč po časopisu sem računal na hitrejši razvoj dogodkov v smislu prevzeta vladne moči potom sovetov. Nedvomno je bilo, da se je bližala zmaga in moč boli-

Vseem državljanom ustavlja nadalnje na-
š 615, št. 3 R. V. O. (nem. drž. zav. reda)
izdajati odloke, s katerimi se našim upra-
vičencim državljanom ustavlja nadalnje
nakazovanje njih rent, češ, da »se kot ino-
zemci prostovoljno običajno nahajajo izven
Nemčije, v katerem primeru počiva pravi-
ca do prejemanja rente. Zoper te odloke
je poverništvo za socialne skrb vložilo
za prizadete rentnike ugovore na pristojno
prizivno stopnjo in bo na ta način izzvalo
razsodbo Reichsversicherungsamta kot naj-
višje razsojevalne oblasti v teh zadevah.
Zaen je pa poverništvo ponovno poro-
čalo pristojnemu ministru v Beogradu, s
prošnjo, da znova diplomatičnim putem v
zadevi posreduje. Poverništvo za social-
no skrb je pa poleg tega vsem tistim ren-
tikom, ki so dokazali svojo delanost in
dejansko potrebo, dovoljevalo podpore
iz razpoložljivih skladov.

Vpisovanje v pripravljani razred
in 1. letnik dvorazredne trgovske
šole s pravico javnosti v Mariboru
bo 6. 7. in 8. julija t. l. od 9. do 12.
ure. V pripravljani razred se spre-
jemajo le učenci, ki so dovršili šest
razred ali oddelke ljudske šole ali 2.
razred srednje šole ali 1. razred tri-
letne oziroma 2. razred štiriletnje
meščanske šole in so stari vsaj 13
let. Za pripravljani razred ni spre-
jemnih izpitov. V prvi letnik se spre-
jemajo učenci in učenke, ki so dovr-
šili 4. razred srednje šole ali popolno
meščansko šolo ali pripravljani raz-
red dvorazredne trgovske šole in so
stari vsaj 14 let. Za te ni sprejem-
nega izpita. Poleg teh se sprejemajo
v prvi letnik tudi tisti učenec in učen-
ke, ki so dobili v 4. razredu srednje
šole v napredku drugi red, ali tisti,
ki so dovršili 3. razred srednje šole
ali 8. razred ljudske šole ali predzad-
nji razred meščanske šole, ako so
stari vsaj 14 let in napravijo sprejem-
ni izpit iz slovenščine, nemščine, ra-
čunstva, geometrije, prirodopisa,
zemljepisja in prirodoslovja. Pri iz-
kušnji se zahteva toliko znanja, kol-
ikor si ga pridobe učenci v priprav-
ljalnem razredu. Sprejemni izpiti se
vrše začetkom školskega leta. Vpi-
sovanje v 2. letnik bo 5. julija od 9.
do 12. ure in začetkom školskega leta.
Vstopnina je 10 kron, prispevek za
Vstopnina je 10 kron, prispevek za
učila pa 20 K. V vpisovanju je princ-
ipialno sli krstni oziroma rojstni list in zadnje
šolsko izpisevalno. Vpisuje se lahko
tudi pisnim putem. Vsa nadaljnja
pojasnila daje ravnateljstvo zavoda.
Ravnateljstvo.

Živilski vlaki. Potom direkcije
državnih železnic Zagreb smo pre-
jeli odlok direkcije Subotica s kate-
rim slednja prepoveduje takozvane
živilske garniture za odvoz živil za
Slovenijo. Stranke naj vozove nara-
čajo predpisanim putem pri pre-
dajnih postajah in skrbje za prevoz
obe imenovani direkciji drž. želez-
nic. Radi tega obveščamo javnost
in vse v poštevi prihajajoče korp-
racije, da so prošnje na obratno ra-
vnanje južne železnice v Ljub-
ljani brezpredmetne.

Koroški teden od 27. junija do 4.
julija. Opozorjamo še enkrat našo
javnost na informativna predavanja
o Koroški, ki se vrše po že objav-
ljenem sporedu. Posebno je želeli, da
se ga udeležijo prav številno naše
ženske.

Vidov dar. Za Vidov dan, ki se praznu-
je 28. junija, se bo pobiral po celi državi
Vidov dar. V Ljubljani se bo pobiral Vidov
dar v nedeljo 27. junija na ljudski veselici
na Koslerjevem vrtu, za ostalo deželo so
določili dan pozneje.

Tudi k stanovanjski krizi. Nekoč
smo že objavili o hiši št. 3 na Zabje-
ku v Ljubljani krajši dopis, ki je ne-
koliko ožigal g. Hinka Privseka,
ki bi si prvi moral vzeti k srcu sta-

ševikov povečala in silno razmahnila. Bol-
ševiki so svarili pred koalicio in pred ofen-
zivo z dne 18. junija, napovedali so tudi
Kornilovo afero; na ta način so se mogle
ljudske mase prepričati, da smo imeli
prav. V najrazburilnejšem trenutku Kornil-
ove vstaje, ko se je kavkaška divizija bli-
žala Petrogradu, je sovjet oborožil petro-
gradske delavce, dočim je vlada pustila
dogodkom svobodno potek. Polke, ki so
bile svoječasno postavile zoper nas, je vro-
če petrogradsko ozračje že zdavnaj pre-
drugačilo in stali so sedaj popolnoma na
naši strani. Kornilova vstaja je morala ar-
madi končno veljavno na široko odpreti oči
in pokazati, da je vsaka nadaljna politika
spoznamljenja z meščansko protirevolucij-
no nemogoča. Vsi, ki so bili priča okoli-
ščin, da bo udeleževanje Kornilove vstaje le pre-
dtek k temu, da revolucionarne sile naše
stranke neposredno prevzemo vladno
oblast v svoje roke. Ali dogodki so se raz-
vijali mnogo počasneje. Vsi, ki so imeli
težko revolucionarnega razpoloženja so po-
stale mase po strašni lekciji juljskih dni
previdnejši; odpravljale so se vsaki lastni
inicijativi in so pričakovale direktnega po-
ziva in vodstva od zgoraj. Toda tudi »zgo-
raje« naše stranke se je čakalo. Pod temi
okolščinami ni mogla likvidacija Kornil-
ove pustolovščine kljub temeljiti medika-
ciji sil v naš prid povzročiti nobenih nepo-
srednih političnih izprememb.

novanjsko naredbi poverjeništvu za
socialno skrb. Ta gospod, menda
je klerikalec, ki je imel že na Ško-
fovem bajto. Na Zabjaku je še malo
časa, a so ga ljudje do grla siti. Ka-
ko fin in človekoljuben je ta človek,
kaže to, da je zagnal štiri stranke
iz hiše, zato, da napravi iz teh sta-
novanj eno večje stanovanje. Najno-
vejše je pa to-le: Stranko s tremi
otroki je postavil na cesto, da si
bilo stanovanje še teden dni potem
prazno; ni mogel počakati, da bi
stranka dobila streho vsaj za silo.
Dolje, dne 24. junija prihodnosti zjut-
raj v stanovanje g. R., ki se niti
vstala ni in jo vrže z dojenčkom iz
stanovanja, ki ga je naprej plačala.
G. Prevšek niti gospodar ni, pa ima
tako surovo besedo v hiši! Ta gos-
pod luksurično popravlja hišo že
od oktobra 1919, kar povzroča silno
nesnago v hiši. Zahteva tudi, da bi
stranke same popravljale stanova-
nja na svoje stroške, če ne, jih po-
meče iz stanovanja. To je tudi sta-
novanjska beda. A ni ušes.

Produktivna zadruga čevljarjev
za Slovenijo naznanja svojim članom
prodajo usnja, ki bo v ponedeljek, dne
28. junija ob 2. uri popoldne v skladi-
šču, Spodnja Šiška 30.

Klarinet, najbrže od opernega orkestra,
se je našel včeraj v petek zvečer ob 22.45
v Prešernovi ulici pri pošti. Baje ga je zgu-
bil deček, ki je vozil na vozičku instru-
mente. Najdeni klarinet je bil oddan na po-
licijskem ravnateljstvu, kjer ga lastnik lahko
dobi.

Umrl je v Ljubljani od 13. do 19. t. m.
14 oseb (6 tujcev) rodilo se je 11 otrok (1
mrtvorjenec).

Novice.

— Zaradi umora svojega moža
kaznovana z 20 K globe. Porotno so-
dišče v Dunajskem Novem mestu je
obsodilo uradnikovo ženo Terezijo
Kainz, ki je ustrelila svojega moža,
na 20 K globe. Mož je baje imel raz-
merje z drugo in se je pustil ločiti
kljub temu, da žena ni bila voljna, ter
je na dan, ko je odhajal z doma, ho-
tel odpeljati tudi svojo opravo. Žena
ga je s povzdignjenimi rokami pro-
sila, naj ne zapusti družine in ker je
ni hotel uslišati, ga je razburjena
ustrelila. Priče so izjavile, da je bila
žena skrbna mati in zvesta žena. —
Njen 17letni sin ji je pred sodiščem
poljubil roko. Porotniki so ženo
opustili in sodišče pa jo je obso-
dilo samo na 20 K globe, ker ni imela
dovoljenja nositi orožja.

— **Starinski grobovi.** Pri kopanju
za novo tov. poslopje moravskih
svinčenih tovarov v Repcinu so nale-
teli v globini 1.50 m na starinske
grobove z urnami (posode za pepel).
Pazen urn, ki so zelo žal razsele po
rolnoma, in nekaterih kamenitih
grobov, niso našli na tem mestu ni-
česar.

— **Ogromna gorila.** Domačinom v
Kamerunu se je nedavno posrečilo v
bambusovem gozdu usmrtiti gorilo,
visoko 2.80 m. Tehtala je 283 kg; te-
ža roke same je znašala 5 kg. Žival
je ena največjih, doslej ujetih goril.
Delala je že dolgo časa domačim ve-
liko škodo in ujeli so jo šele po hu-
dem boju.

Japonske izgube v svetovni vojni
do aprila 1920 so znašale 2300 mož.
Vojni izdatki pa 1,634.000 frankov.
Srečni ljudje.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Za slavnostno
predstavo v opernem gledališču se je javilo
toliko reflektantov, da gledališka uprava ni
mogla vsem ustreči. Vstopnice, ki se do
nedelje zjutraj ne bodo dvignile, se bodo
oddale drugim reflektantom.

Kake neposredne davke imamo
in kako jih plačujemo je knjižica, ki
je te dni izšla. Knjižico je pisal stro-
kovnjak. Izvod stane 5 K, po pošti
5.80 K. Naroča se v knjigarnah ali
pa pri Ljudski tiskarni v Mariboru.

Iz stranke.

Tajništvo okr. strok komisije v
Celju se je 25. junija 1920 preselilo iz
Rešerzove ulice št. 6 v Vodnikovu
ulico št. 3 (zraven bolnišnice blagajne)
istotam bo tudi tajništvo jugoslov.
acc. dem. stranke poslovalo. — Ob-
cnem se člani (funkcionarji) okrajne
strok. komisije opozarjajo na sejo, ki
se bo vršila v nedeljo, dne 4. julija
ob 8 uri zjutraj v gostilni pri »Zele-
nem travniku«. Dnevni red: Pre-
prava za strok konferenco. — Le-
stosšek Al., t. č. tajnik.

Tajništvo »Svobode« se je že
mnogokrat obrnilo do posameznih
sodrugov pisмено, kakor tudi s po-
zivom v »Napreju« zaradi prečitanih
knjig, ki naj bi jih darovali ali pro-
dali naši organizaciji. Vendar pa do
danes ni bilo mnogo sodrugov, ki bi

se odzvali naši prošnji. Ker smo pre-
pričani, da imajo nekateri knjige do-
ma, ki leže zaprane in čakajo, da jih
morda po dolgem premetavanju po-
mečejo v smeti, opominjamo vno-
vič. Ali smo tako brezbržni, ali pa
se ne zavedamo, velikanske važno-
sti izobraževalnega dela za delav-
stvo, da ne storimo dolžnosti. Samo
kritizirati to in ono, to se ne pravi
delati. Vi vsi, ki čutite z nami, doka-
žite s tem, da boste šli od sodruga
do sodruga, do sodruge, po vsej
Sloveniji ter nabirali knjige, katere
potem pošljemo našim podružnicam,
ki komaj čakajo, da se ustanovijo
knjižnice. Po nekaterih podružnicah
pa imamo že ustanovljene knjižnice,
vedar jih je treba tudi tam izpopol-
niti. Knjige naj se pošiljajo na tajni-
štvo »Svobode«, Selenburgova uli-
ca 6/II. — Obnem opozarjamo vse
fiste podružnice, ki imajo že usta-
novljene knjižnice, da nam pošljejo
natančne imenike svojih knjig.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

ITALIJANSKA ZBORNICA.

Rim, 24. Koncem Giolittijevega
govora je priredila zbornica mini-
strskemu predsedniku dolgotrajne
ovacije, katerih se je ekstremisti
niso udeležili, ki so že poprej poizku-
šali prekriti Giolitti, s čimer pa so
zadel na odločen protest poslanske
zbornice. Nekaj njih pristavev je
spravilo na površje vprašanje, kaj je
z Albanijo. Giolitti je odvrnil, da mu
ni težko izjaviti, da vlada protekto-
ratu nad Albanijo ni naklonjena, tem-
več da želi neodvisnost Albanije. Te
besede so bile sprejete z odobravan-
jem in so napravile velik utis. Na
potu v senat, kjer je Giolitti to iz-
javo ponovil, so poslanci ministrske-
ga predsednika obkrožali in mu
iskreno čestitali.

RAZPRAVA O RAČUNSKEM PRO- VIZORIJU V AVSTRIJI.

Dunaj, 24. Glavni odsek je imel
danes popoldne pod predsedništvom
predsednika Seitzja večurno posve-
tovanje. Predsednik je poročal
o poslednjih pogajanjih med stran-
kami zaradi sestave nove vlade,
ki dosedaj še niso imela nobene-
ga uspeha. Poročilo predsednikovo
se je vzelo na znanje. Predsednik je
opomnil, da je iz nujnih državnih
vzrokov potrebno, obravnavati pro-
vizorij računskega načrta še ta
teden eventualno jutri v zbornici, in
je apeliral na stranke, naj nvažujejo
to državno potrebo. Zastopniki vseh
strank priznavajo potrebo ureditve
provizorija računskega načrta za
en mesec s kreditnimi pooblastili
vred in bodo na jutrišnji seji glos-
vali za takojšnjo razpravo glede
tega.

AVSTRIJSKA NARODNA SKUP- ŠČINA.

Dunaj, 25. Narodna skupščina.
Predsednik Seitz je otvoril sejo ob
pol 2. popoldne. Na vladni klopi je se-
del državni tajnik za finance dr.
Reisch. Socialno-demokratski člani
odstopivše vlade so zasedli svoje od-
poslanske seje. Predsednik Seitz
je poročal o doslej neuspešnih paga-
ljanjih glede sestave nove vlade, ter
o odpušitvi dosedanjega podkancel-
larja Finka, dosedanjih državnih taj-
nikov dr. Mayra, dr. Rameka, Stöck-
lerja, dosedanjih državnih podtajni-
kov Miklasa, dr. Rescha in dr. Wais-
sa, dalje državnega tajnika Zerdika,
kakor tudi o poveritvi vodstva po-
slov državnega urada za pravosodje
državnemu tajniku Elberschu, poslov
državnega urada za poljedelstvo in
gozdarstvo državnemu kancelarju in
poslov državnega urada za promet
državemu tajniku Hanuschu, dalje
poslov državnega urada za trgovino,
obrt in industrijo državnemu tajniku
dr. Ellenbognu. Poročilo predsednika
se je vzelo na znanje. Državna vlada
je poročal o doslej neuspešnih paga-
ljanjih pristojbin pri bolniških blaga-
jah. Pri reševanju dnevega reda je
bil sprejet proračunski provizorij,
brez debate v drugem in tretjem čita-
nju. Prihodnja seja se bo naznanila.

LÖWENFELD-RUSS PODAL DE- MISIJO.

Dunaj, 25. Državni tajnik dr. Lö-
wenfeld-Russ je danes popoldne ja-
vil državnemu kancelarju, da vstraja
pri svoji demisiji kot državni tajnik
in da prosi, da ga kancelar odveže
dolžnosti državnega tajnika. Državni
kancelar je vzel to prijavo na znanje
in prosil državnega tajnika, da vodi
nadalje prehranjevalne posle, ker ne
smejo biti niti trenutek brez vodstva.
Te posle naj vodi toliko časa, da se
izreče odločitev, ki so sledila v naj-
krajšem času.

MADŽARSKÉ PROTIDREDBE.

Budimpešta, 25. Madžarske paro-
plovne družbe, ki opravljajo osební
promet med Dunajem in Budimpešto,
so sprejele odredbo, da ne smejo s
svojnimi ladjami prevažati nikakih
potnikov v Avstrijo. Izvzeti so tuji
državljeni, ki imajo na svojih potnih
listih opazko, da se ne bodo mudili v
Avstriji.

BOJKOT PROTI MADŽARSKI.

Runaj, 25. Kakor poročajo listi, se
je bojkot ob avstrijski meji ves več-
rajšnji dan izvajal. Tudi jugoslovans-
ka in češkoslovaška meja je proti
Madžarski popolnoma zaprta. Tele-
fonski promet med Berlinom in
Madžarsko je ukinjen. Pripuščajo
se le uradni in diplomatski pogovori.

NEMCI NA ČEŠKEM PROTI ZA- KONU O VOJNEM POSOJLU.

Praga, 24. »Prager Abendzeitung«
poroča iz Heba: Jutri prične
vse hebsko okrožje enodnevno sploš-
no stavko proti zakonu o vojnem
posojlu. Zatvorjeni bodo vsi uradi,
zavodi in tvornice. Delo bo počivalo.
Ako enodnevna stavka ne bi na-
redila zaželenega vpliva, bo, kakor
se tukaj govori pričela vsa Nemška
Češka splošno stavko.

RUDARSKA STAVKA V KARBI- SKEM OKROŽJU NA ČEŠKEM.

Praga, 24. »Prager Abendzeitung«
javlja iz Ustja: Včeraj je v
karbiškem premoženem okrožju iz-
bruhnila stavka rudarjev, ki so jo
uprizarili po lastnem nagibu oni sa-
mi in ne strokovna organizacija.

POLJAKI IZPRAZNUJEJO VZHODNO GALICIJO.

Dunaj, 25. Kakor javlja praška
»Narodni demokracije« pripravljajo
Poljaki popolno izpraznitve vzhodne
Galicije. Poljski listi prinašajo z za-
nesljive poljske strani pojasnila, da
je vest o tem, da nameravajo Po-
ljaki izprazniti Vilno, popolnoma iz-
mišljena.

RUSKO BOJŠČE.

Meskuva, 24. Vojno poročilo: Pri
Masvici smo sovražnika po trdo-
vratnem odporu porazili in zasedli
120 verst vzhodno od Mosvici ležeči
Laj Borzako. V odseku pri Proskaru-
rovu so rdeči čete zavzele Litin in se
Lajevj 19 verst vzhodno od mesta
Lajevj. Na Krimu napadajo rdeči
čete ob železniški progi Melitopol-
Aleksandrovsk in so po srditih bojih
nagnale sovražnika iz nekaterih kra-
jev.

NOVA NEMŠKA VLADA.

Berlin, 25. Državni predsednik je
na predlog državnega kancelarja
Fehrenbacha imenoval naslednje mi-
nistre. Državni minister za pravo-
sodje (zastopnik državnega kance-
larja): dr. Heinze, državni minister
za zunanje zadeve: Simson, državni
minister za notranje zadeve: Koch,
državni finančni minister: Wirth,
državni minister za prehrano: Her-
mes, državni minister za pošto in
brozjav: Giesbert, državni minister
za promet: Groener, državni domobran-
ski minister: Gessler, državni mini-
ster za gospodarstvo: Scholz, držav-
ni minister za zaklad: v. Raumer.
Minister za obnovo: še ni imeno-
van. Pogajanja glede imenovanja
delovnega ministra se bližajo koncu.
Kabinet se sestane jutri k svoji seji
in se predstavi v ponedeljek državni
zbornici.

NEMŠKA NARODNA SKUPŠČINA.

Berlin, 25. Starostni predsednik
Rieke prečita določbe, ki so mero-
dajne za volitve predsednika državne
zbornice. Pri glasovanju, ki je sle-
dilo na to, je bil izvoljen za predse-
dnika socialno-demokratski poslanec
Loebe s 397 glasovi od 420 glasov.
Loebe se zahvali za izkazano mu-
čast in prosi, naj bi ga poslanci pri
njegovem delovanju podpirali. Za pr-
vega podpredsednika je bil na to iz-
voljen poslanec Diettmann (stranka
neodvisnih), za drugega podpredsed-
nika poslanec Bell (centrum), za
tretjega podpredsednika poslanec Die-
trich. Nato so se vršile volitve za-
pisničarjev. Poslanec Ledebour ute-
meljuje nato predlog svoje stranke,
naj se oprosti poslanca Mittwocha
od trdnjavske kazni, na katero je bil
obsojen.

ZA SAMODLOČBO IRSKE.

London, 25. Delavska konferenca
v Scarboroughu je sprejela sklep, ki
se glasi, da je irsko ljudstvo upravi-
čeno po lastnem preudarku razsojati,
kako vladavino si želi.

V LONDONDERRY Vlada MIR.

London, 25. Da se je začasno
vzpustil mir v Londonderryu, je
prispevati posredovanju vojaških
oddelkov, ki so nastopili z oklopnimi
avtomobili in strojinami. Vojaki so
o polnoči v četrtek napadla stan
sinfajnovcev, ki so jih pustili na me-
stu 15 mrtvih.

Gospodarstvo.

— **Prepoved izvoza žita iz naše**
države. Ministrstvo prehrane je izda-
lo prepoved za nakup žita, namenje-
nega izvozu iz naše kraljevine. Isto-
časno se ukinjejo vsi tozadevni dogo-
vori. Poleg tega se prepoveduje pro-
daja žita pred 1. julijem, koruze pa
pred 1. oktobrom t. l.

— **Južna železnica.** Dne 24. t. m.
je bila na Dunaju seja upravnega
sveta južne železnice. Predsednik je
pozdravil novo člana uprave pred-
sednika Dragotina Hribarja in dvor-
nega svetnika Sukljeja. Sklenili so,
da je z ozirom na nejasnost nekaterih
načelnih vprašanj sedaj računski
zaključek nemogoč. Glavna skupš-
na, ki se bo sklicala koncem julija ali
začetkom avgusta, bo sprejela po-
ročilo o obratnih uspehih preteklega
leta in o splošnem finančnem polo-
žaju.

Na državni obrtni šoli v Ljub-
ljani bo razstava šolskih risb in izdel-
kov, ki se je napravila ob priliki po-
seta Njegovega Visočanstva regenta
Aleksandra, za občinstvo dostopna
od 28. junija do 4. julija t. l.; vsak
dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

Vsak zaveden delavec mora biti
član politične, strokovne in gospo-
darske organizacije ter naročnik
»Napreja«.

»Svoboda« je kulturna organiza-
cija; snuje knjižnice, poučne tečaje,
pevske, teledadne in športne odseke.
Tudi ta organizacija zasluži vso pod-
poro delavstva.

Močna organizacija je sredstvo,
ki vodi delavstvo do vpliva in soci-
jalizem do zmage.

Iz Slovenije.

Trbovlje, 25. »Napreju« z dne 11.
junija t. l. se očita v dopisu iz Trbo-
velj nadpazniku Tomanu surovo po-
stopanje z rudarji. Toman nam ja-
lja, da je pač bil strog, ker je delavec
zadrževal ljudi od dela, dasi ni deže-
valo, ampak le nekoliko rosilo. Pri-
dobitev glede deževnega vremena
je predragocena, da bi jo izgubili zo-
pet zaradi krivde posameznikov. To-
man je torej storil le svojo dolžnost
kot nadpaznik.

Iz Ptuj. (Meščanska morala.) Kler-
kalci in liberalci nam vedno očitajo, da
vzajamo v svoji stranki lenobe, tatove in
roparje. Dobro vedo, da to ni res, pa ven-
dar pri vsaki tatvini in vsakem ropu poka-
žejo na nas — soc. demokrati so to storili,
tako vzajajo ljudstvo. Naša stranka ni ni-
dar trdila, da je stranka angelov. Ljudje
smo! Če pa najdemo med svojimi vrstami
kakega tatu ali roparja, ga ne bomo nikdar
bratili, niti skrivali. V tem se razlikuje naša
in meščanska morala. Če se vpiše kler-
kalec, ti ni treba hoditi v cerkev, če se
vpiše k narodnjakom, ti ni treba biti Slo-
venec... V »Napreju« z 12. junija smo po-
kazali na nekoga uradnika žel. postaje v
Ptuju, ki je dal odtrgati plombo od vagona
in vzeti iz njega nekaj vreč moke. Rekli smo,
da imamo več slučajev na razpolago. Pa
mislite, da je kdo kaj preiskoval? Dotični
gospod je čist, zato ker trobi v meščanski
in narodni rog, čeprav v Avstriji nihče ni
videl njegovega slovenskega prepričanja.
Vlada skrbi dosledno za cenzuro našega ča-
sopisa, takega očitka nepoštenosti javnega
funkcionarja pa ne vidi. Ptujčani so gotovo
čitali to, gotovo je zvedel za to tudi načel-
nik postaje, ki bi bil dolžan uvesti preiskavo
proti dotičnemu uradniku ali ga vsaj pri-
siliti, da toži. Pa se ne gane! Morebiti mu
je dotični uradnik tako blizu, da mu je re-
težko nastopiti proti njemu. Seveda — izra-
ča je po nedolžnem odslužitvi službe celo
vrsto delavcev, silno težko pa je suspendi-
rati samega sebe. Sicer pa — čemu bi se
razburjali radi tega? Saj so itak le naše
hujšaloče pridige krive, nas, socialiste je
preveč poslušal, pa je podlegel... Moke je
bilo poln vagon, on pa tako silno lačen!
Vsekakor je potrebno, z. dr. Tone Gosak,
da mu v svojem listu še enkrat započet
»Čast komur časti«

SPORT IN TURISTIKA.

Vilfanova kočna na Begunščici je
oskrbovana in z vsem potrebnim
opremljena. k

Aprovizacija.

Brezplačna moka za revnejše sloje.
Povodim princ-regentovega poseta
delila bo mestna aprovizacija v so-
boto, dne 26. in v sredo 30. junija t. l.
strankam, ki so svoj čas imele ubo-
ne karte A in B, brezplačno po 2 kg
belo moko za vsako osebo. Nakazni-
ce se dobe pri mestnem magistratu,
moka pa v vojni prodajalni na Po-
ljanski cesti.

Izdajatelj: Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Jak. Vrhovec.

Hipotetni zavod Mestne hranilnice

Telefon int. št. 3 v Mariboru Rezerva 1.500.000 K

dovoljuje izdaja
posojila po 4½% 4½% one zastavnice

ki uživajo sirotinsko varnost, ter se lahko uporabljajo za plodonosno naložbo kapitalov občin, cerkva, ustanov, sirotinskega denarja itd. Denar je najvarnejše naložen, ako si kupite zastavnice hipotetnega zavoda v Mariboru, katere se visoko obrestujejo in za katere jamčijo pupilarnovarno vknjižena posojila. Ker se izda samo omejeno število 4½% nih zastavnic, si je treba iste pravočasno zasigurati.

Zavod stoji pod stalno državno kontrolo in je edini zavod te vrste v Jugoslaviji. 614

Najnovejše!

Kakšne neposredne - davke imamo in - kako jih plačujemo?

Naš komplicirani davčni sistem praktično pojasnjuje ta nova knjiga, ki bo vsakomur potrebna, ki ima opravka z davkarji. Zlasti bo izvrstno služila zadrugam, denarnim :: zavodom in tudi posameznikom ::

Cena posameznemu izvodu K 5.50.

Naroča se pri založništvu:

Zveza delavskih zadrug v Mariboru.

Angleško sukno

elegantni vzorci za gospode; kakor za modne, športne, žaketne in smoking obleke.

Odpuščeni vojaki, invalidi, vrtniki se vjetniki (Slovenci), delavci in železničarji znaten popust.

Prva kranjska razpošiljalna

Schwab & Bizjak

Dvorni trg 3 LJUBLJANA Dvorni trg 3

Lastni modni atelje!

„IMPERIAL“

najnovejši in najpriljubljenejši pisalni stroj sedanosti. Izvrsten predvojni angl. material. Pisava krasna, zelo priporočeni, uporaba neoporečna. Cena zmerna.

FRANC BAR, LJUBLJANA,

Telefon 423. Cankarjevo nabrežje 5. Telefon 423.

Naročajte **„NAPREJ“**.

Menjalnica

Slov. eskompt. banke

Ljubljana

naspr. glavnemu kolodvoru

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek.

Vsakovrstne slamnike

slamnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slamnate izdelke, priporoča gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR, tovarna slamnike v Stebu, p. Demžale pri Ljubljani.

Cementne cevi, cevi za vodnjake 1 m svetlobe, grobnje oklepe, stebre za vrtno ograje, stopnice iz umetnega kamna i. t. d. nudi po najnižjih cenah. F. Banda & drug Karlovska cesta 8. Ljubljana, 397

Stampilje

iz kavčuka in kovin

Katalog franko

Pečati Šablone

Klišeji za tisk

Vzvodne tiskalnice

Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE

graveur

Ljubljana, Dvorni trg 1

Bencin 725/748

v železnih sodih po 400 kg po ceni 39 kron kg loko Ljubljana prispe v približno

14 dneh.

Naročila prevzame:

„PROMET“ tehn. industr. podjetje, d. z. o. z.

LJUBLJANA, Gradišče št. 9.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana, Milserjeva ul. 4

prilaga svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake

vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Mariborska eskomptna banka.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opcijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—.

Za izvrševanje opcijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovem.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovem ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do vštetega 30. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.